

Εποχή του χαλκού -
02.3 Μινωικός πολιτισμός

<https://padlet.com/EireneR/padlet-4uwvyh47p4b20biv/wish/IDK1ZRy400oDQJ9z>

για την Κνωσό βλ.: http://odysseus.culture.gr/h/3/gh351.jsp?obj_id=2369

για τα Μάλια βλ.: http://odysseus.culture.gr/h/3/gh351.jsp?obj_id=2385

για τη Ζάκρο βλ.: http://odysseus.culture.gr/h/3/gh351.jsp?obj_id=2376

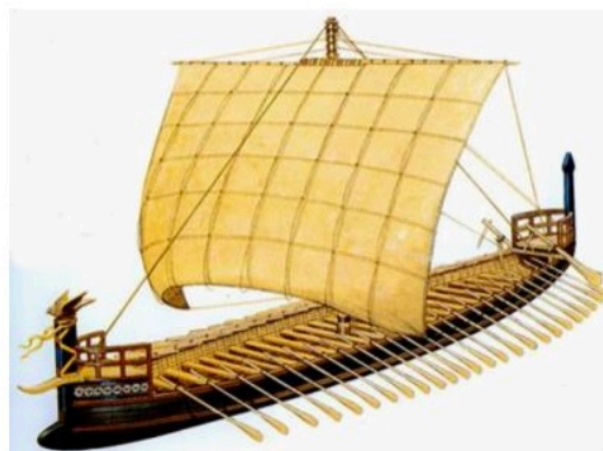
για τη Φαιστό βλ.: http://odysseus.culture.gr/h/3/gh351.jsp?obj_id=2363

Μινωικός πολιτισμός: όνομα από τον μυθικό βασιλιά της Κνωσού Μίνωα

Ο Μίνωας είναι το αρχαιότερο από την παράδοση πρόσωπο που απέκτησε στόλο και κατόρθωσε να γίνει κύριος του μεγαλύτερου μέρους της ελληνικής θάλασσας. Επέβαλε την κυριαρχία του στις Κυκλάδες και εγκατέστησε στις περισσότερες τις πρώτες αποικίες.

Θουκυδίδης Α, 4

για τον Μίνωα βλ. : https://www.greek-language.gr/Resources/ancient_greek/mythology/lexicon/crete/page_004.html

Μινωικό εμπορικό πλοίο

02.3 Μινωικός πολιτισμός

Ο Μινωικός πολιτισμός που άνθισε στην Κρήτη την εποχή του Χαλκού:
Έφτασε σε πολύ υψηλό επίπεδο.

Ονομάστηκε μινωικός από το βασιλιά της Κνωσού Μίνωα.

Οι Μινωίτες:

αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.: οργανώνονται σε μικρούς οικισμούς.

Αρχότερα έρχονται σε επαφή με το Αιγαίο και την Ανατολή.

Πλουτίζουν από το εμπόριο.

Εμφάνιση των ανακτόρων:

Κνωσός, Φαιστός, Μάλια, Ζάκρος.

περίπου 1700 π.Χ.: Καταστρέφονται αλλά ξαναχτίζονται.

1700-1450 π.Χ.: Νέα ανάκτορα

Κοινά χαρακτηριστικά ανακτόρων:

- προσανατολισμός στον άξονα Βορρά-Νότου.
- ορθογώνια κεντρική αυλή
- πολυώροφα
- μεγάλες κλίμακες
- φωταγωγοί
- σύστημα ύδρευσης
- αποχέτευσης
- αρκετοί χώροι τους έφεραν τοιχογραφίες
- ανοχύρωτα
- Κέντρα τεχνών και λατρείας

Μινωική γραφή:

Αρχικά ένα ιερογλυφικό σύστημα (δίσκος Φαιστού).

Αρχότερα Γραμμική Α.

Οικονομική άνθιση της Κρήτης:

Κυριαρχούν στο Αιγαίο.

Έντονη εμπορική δραστηριότητα.

Επαύλεις = αχροικίες διάσπαρτες στην Κρήτη συγκεντρώναν τη
γεωργική και την κτηνοτροφική παραγωγή

έλεγχαν τη διακίνηση των προϊόντων για τα ανάκτορα.

Ανάκτορα: <http://www.fhw.gr/chronos/02/crete/gr/habitanace/index5.html>

Τα ανάκτορα είναι μεγάλα συγκροτήματα κτιρίων
(πολλές πτέρυγες δωματίων)

είναι διοικητικά,
οικονομικά,
θρησκευτικά και
καλλιτεχνικά κέντρα

είναι κατοικία του άρχοντα

είναι κέντρα συγκέντρωσης και αναδιανομής παραγωγής και
εμπορευμάτων στο εσωτερικό και εξωτερικό

είναι κέντρα κατασκευής πολύτιμων αντικειμένων και
καλλιτεχνημάτων

είναι θρησκευτικά κέντρα

=> Στα ανάκτορα δηλαδή ζούσε, κυκλοφορούσε και εργαζόταν μεγάλος αριθμός
αξιωματούχων, υπαλλήλων και τεχνιτών

Πολιτικό σύστημα:

=> Το πολιτικό, διοικητικό και οικονομικό σύστημα της μινωικής Κρήτης ήταν
δηλαδή συγκεντρωτικό, με κέντρο τα ανάκτορα.

Καταστροφή της Κρήτης:

Γύρω στο 1450 π.Χ. καταστροφή των ανακτόρων, ίσως από σεισμό.
Εισβολή των Μυκηναίων, η Κρήτη γίνεται μυκηναϊκή.

Αρχαιολόγος: Άρθουρ Έβανς

Νεολιθική εποχή: Η Κρήτη πρωτοκατοικείται

Σημαντικότερος οικισμός: Κνωσός

Εποχή ακμής: 3η και 2η χιλιετία π.Χ.

υψηλό επίπεδο κοινωνικής
οικονομικής οργάνωσης και
καλλιτεχνικής παραγωγής.

Αρχές 3ης χιλιετίας π.Χ.:

- αύξηση πληθυσμού
- η γεωργία και η κτηνοτροφία συστηματοποιούνται
- οι κάτοικοι οργανώνονται σε μικρούς οικισμούς
- επαφή / εμπόριο με Αιγαίο και Α. Μεσόγειο
(Κυκλάδες, Κύπρος, Αίγυπτος)

Εξαγωγές: λάδι, κρασί, ξυλεία, λίθινα αγγεία, υφάσματα και δέρματα

Εισαγωγές: μέταλλα

πρώτες ύλες για την κατασκευή όπλων,

εργαλείων και

καλλιτεχνημάτων,

(χαλκός από την Κύπρο και άργυρος από τις Κυκλάδες)

2000 π.Χ. Εμφάνιση πρώτων ανακτόρων:

στην Κνωσό, τη Φαιστό, τα Μάλια και τη Ζάκρο
γύρω τους μεγάλοι οικισμοί - πόλεις.

1700 π.Χ. Καταστροφή ανακτόρων από σεισμό,

→ ξαναχτίζονται πιο επιβλητικά.

1700-1450 π.Χ. Η περίοδος νέων ανακτόρων:

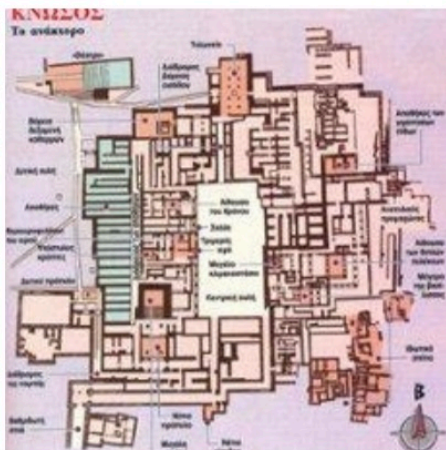
η μεγαλύτερη ακμή του μινωικού πολιτισμού.

→ κυριαρχούν στο Αιγαίο,

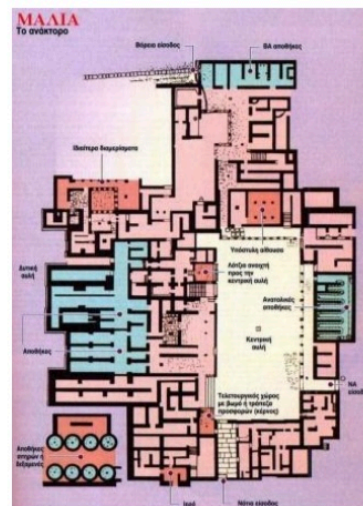
→ ιδρύουν αποικίες (Κύθηρα, Ρόδος) και

→ έχουν στενές σχέσεις με την ηπειρωτική Ελλάδα

→ επηρεάζουν τον νέο μυκηναϊκό πολιτισμό

Κάτοψη του ανακτόρου της Κνωσού

Κάτοψη του ανακτόρου των Μαλίων

Εμπορικοί δρόμοι Μινωιτών:

<https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9509>

Εμπόριο- Οικονομία Νέων Ανακτόρων:

Οι Μινωίτες θαλασσοκράτορες

έρχα μεταλλοτεχνίας, λιθοτεχνίας, κοσμηματοτεχνίας

Μινωίτες έμποροι & ναυτικοί απεικονίζονται σε αιγυπτιακούς τάφους

Βλ. Και <http://www.fhw.gr/chronos/02/crete/gr/economy/index.html>

1450 π.Χ. : καταστροφή μινωικών ανακτόρων Εκτός Κνωσού,
πιθανόν από σεισμό

→ οι Μυκηναίοι στην Κνωσό:

η εξασθένιση της πολιτικής και διοικητικής οργάνωσης των μινωικών ανακτόρων δίνει την ευκαιρία στους Μυκηναίους να καταλάβουν την Κνωσό.

1370 π.Χ. Καταστροφή ανακτόρου της Κνωσού

→ η Κρήτη επαρχία του μυκηναϊκού κόσμου διατηρώντας όμως ορισμένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά

Κνωσός. Ο λαβύρινθος των μύθων (ντοκυμαντέρ) <https://archive.ert.gr/6863/?autoplay=1>

Γραφή:

Ο Δίσκος της Φαιστού από το ανάκτορο της Φαιστού. Πήλινος αμφιπρόσωπος ενεπίγραφος δίσκος. Πιθανόν 17ος αιώνας π.Χ.

<http://www.fhw.gr/chronos/02/crete/gr/achievements/index2.html>

1700 π.Χ. Ιερογλυφικά - Δίσκος Φαιστού
θρησκευτικό περιεχόμενο

μετά το 1700 π.Χ. Γραμμική Α
λόγοι ανάπτυξης γραφής:

εμπόριο

γραφειοκρατία ανακτόρων

Γραμμική Α: συλλαβική γραφή

κάθε σημείο αντιστοιχούσε σε μία

συλλαβή,

πρότυπο για τη μυκηναϊκή γραφή

σε αγγεία ή

χαραγμένα σε πινακίδες απογραφής

εμπορευμάτων.

Η γραφή αυτή δεν έχει αποκρυπτογραφηθεί.

Για το μινωικό αριθμητικό σύστημα βλ.

<https://photodentro.edu.gr/v/item/ds/8521/9348>

Για τα πνευματικά επιτεύγματα των Μινωιτών λ.

<http://www.fhw.gr/chronos/02/crete/gr/achievements/index.html>

Ελληνικοί πολιτισμοί του Χαλκού:

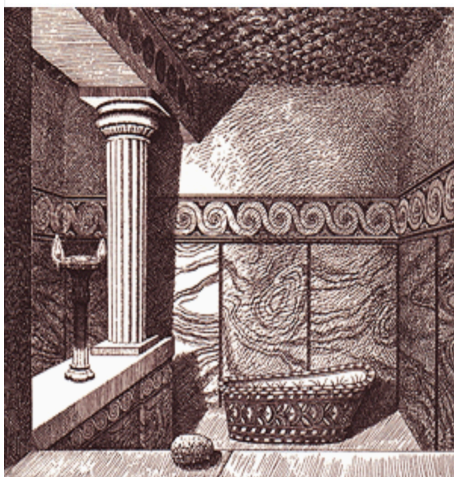
Ancient Greece in the Bronze Age (Minoans, Mycenaean Greeks and more!)

https://www.youtube.com/watch?v=2RZC_r6ASnw

[v=yHivtCCY3T4&list=RDCMUCCZzqG2zfeRKMojwDwk1FTvQ&index=12](https://www.youtube.com/watch?v=yHivtCCY3T4&list=RDCMUCCZzqG2zfeRKMojwDwk1FTvQ&index=12)

Μινωίτες:

https://youtu.be/W4hRA2IgtB4?si=-n9cKwHrdLPA_6Kk

- Αναπαράσταση του λουτρού του μεγάρου της βασίλισσας.

- Τοιχογραφία της Πομπής της ΥΜ ΙΙ περιόδου.

Μινωίτες και Μυκηναίοι:

<https://youtu.be/OX6q0FdbS90?si=VnIqdLQ51X9DXm62>

Ωρα για παιχνίδι: <https://padlet.com/EireneR/padlet-nymhjclo3is0dg79/wish/pRxDZ4dLeAPVZ183>

Padlet Ηχητικού βιβλίου Ιστορίας Α Γυμνασίου: <https://padlet.com/EireneR/padlet-4uwnyh47p4b20biv>

Padlet Σταυρολέξων Ιστορίας Α Γυμνασίου: <https://padlet.com/EireneR/padlet-nymhjclo3is0dg79>

Φύλλο εργασίας

2.3 Μινωικός πολιτισμός

1. Πότε κατοικήθηκε για πρώτη φορά η Κρήτη;
2. Ποιοι παράγοντες συνέβαλαν στη δημιουργία της Μινωικής Κρήτης την 3η χιλιετία π.Χ.;
2. Γιατί ο πολιτισμός της Κρήτης στην περίοδο του χαλκού ονομάστηκε «μινωικός πολιτισμός»;
3. Ποια κατάσταση επικρατεί στην Κρήτη στις αρχές της 3ης χιλιετίας;
4. Ποια αλλαγή συντελείται γύρω στο 2.000 π.Χ.;
5. Πώς ονομάζεται το μινωικό παλάτι; Από πού πήρε το όνομα του;
6. Πότε καταστρέφονται για πρώτη φορά τα ανάκτορα;
7. Ποια είναι τα κύρια χαρακτηριστικά των μινωικών ανακτόρων;
8. Ποια είναι η περίοδος των νέων ανακτόρων και τι επικρατεί αυτήν την εποχή;
9. Εκτός από κατοικία του άρχοντα της ευρύτερης περιοχής τι άλλο ήταν τα ανάκτορα;
10. Ποιος ήταν ο ρόλος των αχραιοίων ή επαύλιων;
11. Σε ποιες πόλεις της Κρήτης υπήρχαν ανάκτορα;
12. Γιατί λέμε ότι το πολιτικό, διοικητικό και οικονομικό σύστημα της Μινωικής Κρήτης είναι συγκεντρωτικό; Ποια άλλα χαρακτηριστικά έχει;
13. Ποια είδη γραφής υπήρχαν στη μινωική Κρήτη; Σε τι εξυπηρετούσαν;
14. Τι συμβαίνει γύρω στο 1450 π.Χ.
15. Τι θέση είχαν οι γυναίκες στη μινωική Κρήτη;
16. Με τι ασχολούνταν οι Μινωίτες;
17. Πού αποθηκεύουν τα προϊόντα τους;
18. Τι είναι ο Δίσκος της Φαιστού και ποια η λειτουργία τους;
19. Ποιοι πιστεύετε ότι εργάστηκαν για την κατασκευή των μινωικών ανακτόρων; Τι θα μπορούσε να ήταν ο Μινώταυρος;
20. Πώς καταστράφηκε η Μινωική Κρήτη;
21. Από ποιες τάξεις πιστεύεις ότι αποτελείτο η κοινωνία της μινωικής Κρήτης;

